

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. liepos 16 d.
(OR. en)

12138/24

ECOFIN 852
UEM 243
SOC 571
EMPL 367

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2024 m. liepos 16 d.
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	11927/24
Dalykas:	Tarybos išvados dėl 2024 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą – Tarybos išvados (2024 m. liepos 16 d.)

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl 2024 m. nuodugnių apžvalgų pagal
makroekonominio disbalanso procedūrą, kurias Taryba patvirtino 2024 m. liepos 16 d. 4042-ame
posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS DĖL 2024 M. NUODUGNIŲ APŽVALGŲ PAGAL
MAKROEKONOMINIO DISBALANSO PROCEDŪRA

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

1. PAŽYMI, kad po sulėtėjimo 2023 m. ES ekonomikos augimas turėtų palaipsniui didėti, nors ir netolygiai visose valstybėse narėse. AKCENTUOJA didelį užimtumą ir realiojo darbo užmokesčio augimą ES, sumažėjus infliaciniam spaudimui dėl energijos kainų kritimo. PRIMENA, kad per pastaruosius dvejus metus sugriežtintos finansinės sąlygos, ir PAŽYMI, kad laipsniškai gerinamos kredito sąlygos. AKCENTUOJA nuolatinį didelį netikrumą dėl pasaulinių perspektyvų, atsižvelgiant į besitęsiantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, dramatišką padėtį Artimuosiuose Rytuose ir didėjančią geopolitinę įtampą, dėl kurios pasaulinė prekyba ir energetikos rinkos gali patirti sukrėtimų, nepaisant pažangos, padarytos siekiant energetinio saugumo ir atsparumo ES;
2. šiame kontekste PABRĖŽIA, kad svarbu atidžiai stebėti makroekonominį pažeidžiamumą ir imtis atitinkamų politikos veiksmų jam pašalinti. LAIKOSI NUOMONĖS, kad 2024 m. nuodugniose apžvalgose pateikiama kokybiška ir išsami padėties kiekvienoje apžvelgiamoje valstybėje narėje analizė. PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisija anksti paskelbė 2024 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą analizę;
3. AKCENTUOJA, kad išlaidų ir kainų konkurencingumo spaudimas mažėja, o dinamika valstybėse narėse skiriasi. PAŽYMI, kad kyla darbo užmokesčio ir įmonių pelno ilgesnės trukmės didelio spaudimo, kuris nėra susijęs su padidėjusiu našumu, rizika. RAGINA imtis skubių politikos veiksmų, įskaitant rinkų veikimo gerinimą, siekiant išvengti konkurencingumo praradimo ir paskatinti našumo augimą;
4. PRIPAŽIŠTA, kad einamosios sąskaitos sustiprėjo sumažėjus energijos kainoms, tačiau einamosios sąskaitos deficitas tebėra didelis. PAŽYMI, kad kai kuriose valstybėse narėse vis dar esama didelio einamosios sąskaitos pertekliaus, kuris gali būti tarpvalstybinės reikšmės;

5. PRIPAŽĮSTA, kad dauguma neigiamų grynujų tarptautinių investicijų pozicijų 2023 m. toliau gerėjo. PRIPAŽĮSTA, kad mažesnis nominaliojo BVP augimas ir nuolatiniai dideli išorės skolinimosi poreikiai gali trukdyti toliau gerinti grynąsias tarptautinių investicijų pozicijas kai kuriose valstybėse narėse;
6. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse būsto kainos tapo nuosaikesnės arba sumažėjo, todėl sumažėjo būsto rinkų pervertinimas. PAŽYMI, kad tuo pačiu metu keliose kitose valstybėse narėse būsto kainos toliau sparčiai augo. PRIPAŽĮSTA, kad dėl nuolatinų griežtų finansavimo sąlygų gali sumažėti paklausa ir kainos;
7. PAŽYMI, kad keliose valstybėse narėse ilgalaikis disbalansas, susijęs su didele viešojo sektoriaus, privačiojo sektoriaus ir išorės skola, sumažėjo. PAŽYMI, kad dėl aukštų palūkanų normų reikia tinkamai stebėti jų poveikį viešiesiems finansams, kai valstybės skolos santykis yra didelis ir tai dar labiau apsunkina potencialaus augimo sulėtėjimas, visuomenės senėjimas ir pasaulinis netikrumas, darantys poveikį ekonomikos perspektyvoms. SUTINKA, kad stiprinant potencialų ekonomikos augimą, be kita ko, veiksmingai įgyvendinant struktūrines reformas, įskaitant kaip ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų dalį, taip pat veiksmingai taikant reformuotą ekonomikos valdymo sistemą, turėtų būti remiamas skolos mažinimas vidutinės trukmės laikotarpiu;
8. PABRĖŽIA, kad bankų sektorius išliko atsparus, ir PAŽYMI, kad padidėjęs bankų pelningumas padėjo toliau stiprinti jų kapitalo pakankamumo rodiklius. AKCENTUOJA, kad neveiksnių paskolų kiekis toliau mažėjo. PAŽYMI, kad, siekiant užtikrinti nuolatinį makrofinansinį stabilumą, būtinas nuolatinis budrumas;

9. PABRĖŽIA didelę makroekonominio disbalanso procedūros svarbą vykdant Europos semestrą. PAŽYMI, kad Reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 lieka nepakeistas – jame daugiausia dėmesio skiriama: a) vidaus disbalansui, įskaitant disbalansą, kuris gali atsirasti dėl viešojo ir privačiojo sektorių įsiskolinimo, finansų ir turto rinkos, įskaitant būsto rinką, pokyčių, privataus sektoriaus kredito srauto raidos ir nedarbo raidos; b) išorės disbalansui, įskaitant disbalansą, kuris gali atsirasti dėl einamosios sąskaitos kaitos ir valstybių narių grynujų investicijų pozicijų, realiųjų efektyviųjų valiutos kursų, eksporto rinkos dalių, kainų bei išlaidų pokyčių ir su kainomis nesusijusio konkurencingumo, atsižvelgiant į įvairius našumo komponentus. PAŽYMI, kad apskritai Komisija, atsižvelgdama į konkrečius kiekvienos valstybės narės ekonomikos iššūkius, taikė atitinkamas analitines priemones ir jas papildė atlikdama esminę kokybinę analizę. PALANKIAI VERTINA tai, kad vis daugiau reikšmės teikiama perspektyvų analizei ir atitinkamų politikos sričių vertinimui, taip pat atsižvelgiant į disbalanso mastą. RAGINA toliau stiprinti procedūros ES ir euro zonos aspektą. PABRĖŽIA, kad ir toliau labai svarbu yra vertinti tarpvalstybinius šalutinius poveikius;
10. RAGINA toliau įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą ir atlikti išsamią esamo ir galimo makroekonominio disbalanso analizę. PAŽYMI, kad Komisija paaiškino atitinkamus makroekonominio disbalanso procedūros ir Stabilumo ir augimo pakto vaidmenis: tais atvejais, kai rizika yra tik fiskalinė, Stabilumo ir augimo paktas turėtų būti laikomas tinkama priežiūros priemone, tačiau tais atvejais, kai, be fiskalinės rizikos, esama platesnės makroekonominės rizikos, makroekonominio disbalanso procedūra tebėra tinkama priemonė, papildanti priežiūrą pagal Stabilumo ir augimo paktą. PABRĖŽIA, kad reikia užtikrinti bendrą disbalanso vertinimo ir klasifikavimo metodo supratimą, ir AKCENTUOJA skaidrumo ir dialogo svarbą vertinant disbalansą;

11. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Ispanijoje, Portugalijoje ir Prancūzijoje disbalanso nebėra pagal makroekonominio disbalanso procedūrą. PRIPAŽĮSTA, kad Prancūzijoje politikos veiksmai padėjo sumažinti pažeidžiamumą, susijusį su konkurencingumu ir mažu našumo augimu. PRIPAŽĮSTA, kad reikia toliau dėti pastangas politikos srityje, o pažeidžiamumas, susijęs su didele valstybės skola, išlieka ir bus toliau stebimas pagal peržiūrėtą ES ekonomikos valdymo sistemą. PRIPAŽĮSTA, kad Portugalija padarė didelę pažangą mažindama pažeidžiamumą, susijusį su didele privačiojo, valdžios sektorių ir išorės skola, ir tikimasi, kad jis toliau mažės. PABRĖŽIA, kad Ispanija padarė didelę pažangą mažindama pažeidžiamumą, susijusį su didele privačiojo sektoriaus ir išorės skola, ir kad sumažėjo valdžios sektoriaus skola;
12. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Slovakijoje yra susidaręs disbalansas. PAŽYMI, kad, nepaisant to, kad padėtis Slovakijoje šiek tiek pagerėjo, išlieka pažeidžiamumas, susijęs su išlaidų konkurencingumu, išorės balansu, būsto rinka ir namų ūkių skola, todėl reikia imtis tolesnių politikos veiksmų;
13. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Kipre, Nyderlanduose, Vengrijoje, Vokietijoje ir Švedijoje vis dar yra susidaręs disbalansas;
14. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Graikijoje ir Italijoje yra susidaręs disbalansas po to, kai 2023 m. buvo nustatytas perviršinis disbalansas. PRIPAŽĮSTA, kad Graikijoje pažeidžiamumas, susijęs su didele valdžios sektoriaus skola ir didelėmis neveiksniomis paskolomis, esant aukštam nedarbo lygiui, tebėra aktualus, tačiau gerokai sumažėjo ir, kaip tikimasi, toliau mažės, tačiau išorės pozicija tebėra silpna. PRIPAŽĮSTA, kad Italijoje išlieka pažeidžiamumas, susijęs su didele valdžios sektoriaus skola ir silpnu našumo augimu, esant darbo rinkos pažeidžiamumui ir kai kuriems likusiems finansų sektoriaus trūkumams, kurie yra svarbūs tarpvalstybiniu mastu. PRIPAŽĮSTA politikos vaidmenį šalinant pažeidžiamumą, įskaitant veiksmus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

15. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Rumunijoje yra susidaręs perviršinis disbalansas, o 2023 m. buvo nustatytas disbalansas. PAŽYMI, kad Rumunijoje su išorės sąskaitomis susijęs pažeidžiamumas, daugiausia siejamas su dideliu ir didėjančiu valdžios sektoriaus deficitu, praėjusiais metais sumažėjo, tačiau vis dar išlieka, didelis kainų ir išlaidų spaudimas padidėjo, o politikos veiksmai buvo nepakankami;
16. RAGINA visapusiškai taikyti makroekonominio disbalanso procedūrą, įskaitant, kai tinkama, perviršinio disbalanso procedūros aktyvavimą. PABRĖŽIA, kad svarbu imtis skubių ir nuolatinių politikos veiksmų makroekonominiam disbalansui mažinti, be kita ko, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas pagal Europos semestrą. AKCENTUOJA tvirto ir aiškaus ryšio tarp nustatyto makroekonominio disbalanso ir konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų svarbą.
-